

2425 2den Beh. af Lov. om Løn. f. Emb. og Besillingsm. a. Kirke- og Underviisningsm. 2426

Man har seet flere af disse Mennesker opofre deres Penge og deres bedste Kræfter, som da til Slutningen formedelst Overanstrengelsen ikke alene ikke have kunnet bruges til Lærere, men have maattet betragtes som de, der omtrent havde endt deres Liv, idet man til denne Examen fordrer af Kvinderne efter den nuværende Underviisningsmaade, at de skulle gjøre paa eet Aar, hvad der er forbeholdt de mandlige Elever tre Aar til. Det er i mine Dine et meget berettiget Hensyn, hvorfor jeg troer, at det er ønskeligt, at en Underviisningsanstalt, der først vil kunne danne et treaarigt Curus og gjøre dog maaskee et toaarigt sædvanligt ved de private Anstalter, kommer istand. Der er flere andre Grunde, som tale herfor, f. Ex. den, at indtil man faaer en Underviisningsanstalt med Mænd, som ere meget nøiere knyttede til denne specielle Opgave, vil man sikkerlig ikke faae tjenlige Lærebøger til denne Virksomhed, thi de private Seminarier kunne nu netop for en Deel trives, fordi de kongelige Seminarier isorveien have skabt for dem Lærebøger og Hjælpebidler, som de nu benytte. Havde de ikke den saakaldte lille Bibel, som alle Seminarier benytte, og som er skreven af en Seminarieforsker, saa vilde mange af Seminarierne, og ikke mindst de private, ikke saa let kunne løse deres Opgave, som de nu kunne det. Endelig er jeg, siden jeg af de her anførte Grunde bragte denne Sag frem, og inden den nu igjen er bleven bragt frem i nærværende Andragende, bleven opmærksom paa en tredje Ting, som efter min Mening synes at tale meget for den Tanke, der ligger til Grund for det nærværende Andragende, og det er den Udvikling, som vore Nabolande, Sverrig og Finland, have gennemgaaet. Den store Interesse for Kvindens Uddannelse, som fra Nordamerika for et Par Aar siden er bleven omløst til Sverrig, og der saa dybt har grebet Offentligheden, har foruden paa andre Maader efterladt sig synlige Vidnesbyrd i Sverrigs Institutioner, idet der ved en kongelig Anordning af 22de April 1864 er bleven

bestemt, at ved Høstterminen i 1865 skulde Stockholms mandlige Seminarium omdannes til kvindeligt, og ved Høstterminen i 1866 skulde Skara offentlige Mandseminarium omdannes til et kvindeligt, og endelig skulde der i Stockholm oprettes endnu en tredje kongelig offentlig Anstalt for Lærere, der skulde bruges ved Underviisningen paa et høiere Trin. Disse Anstalter, som i Sverrig have virket et Par Aar, og ere endelig ordnede ved en Forordning af 1ste December 1865, har man fra alle Sider anerkjendt for at være en af de fortrinligste Ting, der ere komne frem i det svenske Skolevæsen. De have tilligemed den Bevægelse, der er gaaet for sig i Sverrig med Hensyn til Kvinden, ført til, at Kvinden nu anvendes i Sverrigs Skolevæsen i et Omfang, som hvilket vi ikke have den mindste Tanke her i Landet. Der er et andet Sted, hvor denne Tanke endnu er bleven meget dygtigere og fuldkomnere udført, og det er i Finland. Følge en Forordning af 13de Mai 1863 er der i Dyen Sypääskylä oprettet et stort Seminarium — tildeels efter danske og andre europæiske Monstre, — som Finland ikke før eiede, og for alle dem, der have seet det, staaer det efter sin hele Organisation som den største og smukkeste nye Underviisningsanstalt, der er oprettet i en Menneftalder i hele Norden. Det har 118 Lærere, deraf 60 mandlige og 58 kvindelige, og 30 mandlige og 30 kvindelige Lærere have Bolig paa selve Seminariet. Det er dannet efter et Forbillede, deels som sagt i Underviisningsmetoden efter de danske og lignende Seminarier og deels i hele dets øvrige sociale Indretning egentlig efter de store mærkelige Stiftelser, som privat Velgjørenhed har kaldt til live i America, navnlig det Oberlinke Institut og andre, som engang ifjor vare saa interessant skildrede i et af vore Blade. Det er Finlands høist fortjente Skolebestyrer Gygnaeus, der har kaldt Anstalten til live, og da den for nogle Aar siden blev bragt paa Dntale ved det almindelige Møde i Drebro, blev det ogsaa almin-